

Hvordan få ørenlyd i klubben?

Lissen Margård Bendix Jensen

Ørenlyd i en larmende verden

Vi lever i en tid, hvor vi omgives af larm. Larm fra mobilen, i-paden, facebook og twitter, der hele tiden minder os om, at vi er *på og med*. Larm i lokalet, larm fra trafikken, larm fra snakkende mødedeltagere.

Vi har et højt støjniveau. Det kommer også indefra. "Larm" fra uopgjorte skænderier, mobning i klassen, mors sygdom, tantes skilsmisse osv. De mange former for larm gør, at det er svært at skabe ørenlyd. Både for dem, der skal tale, og for dem, der skal lytte.

Vi kan skabe larm for hinanden, men vi kan også formindske støjniveauet. Noget larm kan standses, andet må vi bare leve med. Vi kan ikke stå af, men vi må alligevel forsøge at få larmen under kontrol.

Det gælder også de børn, juniorer og teenagere (herefter kaldet *børn*), som vi har i klubben i kirken, missionshuset eller et tredje sted. Men hvad kan vi gøre for at mindske larmen og skabe de bedste vilkår for børn og ledere? Dette handler denne pjece om.

Efter hvert afsnit er der et spørgsmål til overvejelse – for dig som læser, eller for jer som ledergruppe til brug ved næste ledermøde.

Overvej hvilke former for "larm" du kender – både fra dig selv og fra børnene.

Budskabets vilkår i en larmende verden

Bibelen rummer verdens vigtigste budskab om Jesus Kristus som verdens frelser. Det budskab skal høres i en larmende verden. Det sker, når mennesker fortæller det videre, og ordet slår rod i hjerterne og giver genlyd i menneskers liv og handlinger.

Vi skal arbejde for, at den larm, der både kommer udefra og indefra, ikke er så høj, at den overdøver dette livsvigtige budskab. Forstyrrer larmen os som ledere, vil vi opleve det som hårdt slid og slæb at høre og formidle budskabet. Ordet får ikke ørenlyd og virker kun udfordrende og frustrerende. Derfor skal vi bevidst arbejde med den larm, vi omgives af, for budskabet fortjener lydhørhed.

"Åh nej, skal vi nu høre om Noa igen!" "Det er kedeligt!" og lignende udsagn kan vi møde i klubben. Måske ikke altid sagt, men så vist med kropssproget. Sådanne udsagn kan dræbe vores fantasi og tappe os for gå-på-mod. Vi har forberedt os, tænkt tanker, brugt vores kostbare fritid ... og så laver

ungerne larm, er ukoncentrerede og venter bare på, at "det med Bibelen" er ovre, så de kan komme til at lave noget andet.

Men hvad er *det andet*, vi skal lave? Og hvorfor er det mere interessant? Bibelen fortæller, at der er noget i os alle, der ikke vil Gud. Det er ikke ham, vi søger først. Det kan mærkes i kampen, når Bibelen åbnes. Derfor er det ekstra udfordrende at skabe støjfri zoner eller rammer, hvor det ikke larmer mere, end jeg kan formidle ordene fra verdens mest solgte bog, der er spændende, livgivende og uundværlig – for både børn og ledere.

Overvej, at Gud kæmper en kamp for at få ørenlyd i din larm. Hvordan opleves den kamp?

Ørenlyd – der giver genlyd

I sidste ende er det kun Gud, der kan skabe ørenlyd for ordene fra ham. Det sker ved Helligånden, der gør Guds ord levende og brugbart for os som formidlere – og dernæst for børnene i klubben. Her slår vores menneskelige evner ikke til. "Troen kommer af det, der høres, og det, der høres, kommer i kraft af Kristi ord" (Rom 10,17).

Vi må høre – med hjertet – for, at ordet kan gøre en forskel og give genlyd i vore liv.

Tænk på de gode øjeblikke, hvor du oplevede, at Guds ord gav ørenlyd, og ordet vandt genlyd. Fx da Jens på syv år sagde: "Fortæl os mere. Vi kan ikke vente til næste gang." Den slags giver kræfter til de larmende og udfordrende dage.

Som ledere er vi sat til at bringe Guds ord videre. Derfor må vi bevidst skabe nogle rammer, så vi får ørenlyd – så Guds ord kan give genlyd i børnene. Men hvordan gør jeg det, og hvordan får jeg dem til at høre, hvad jeg siger? Hvilke rammer skaber vi som ledere for lokalet, opstillingen og målgruppen? Herunder finder du nogle svar på de spørgsmål.

Overvej at bruge tid på at opmuntre hinanden i lederteamet. Fortæl hinanden om situationer, hvor der var ørenlyd. Del det, der kan glæde de andre.

Klubbens regler og disciplin

Hvordan skal lydniveauet være? Hvad tolererer vi? Hvad er rimeligt? Hvad vil vi hver især finde os i? Hvordan kan vi sammen skabe et sted, hvor både børn og ledere

kan holde ud at være? Disse spørgsmål må I tale om i lederteamet.

Hvor mennesker er, er der brug for regler, rammer og disciplin. De er en naturlig følge af, at vi drager omsorg for hinanden.

Vi må vide, når vi mødes, hvad man må, og hvad man ikke må. Og ledergruppen må være enige om det. Regler, rammer og disciplin er med til at skabe ørenlyd.

Må børnene sidde på gulvet eller bordene, når vi synger og hører fra Bibelen? Må de løbe op og ned ad trapperne eller rundt om bordene, før vi begynder?

Der er stor forskel på målgruppens modenhed og opdragelse. Hvad har de med hjemmefra af regler og rammer?

Der er også stor forskel på ledernes grænser. Fordi vi mødes i al vor forskellighed, er det vigtigt, at lederne tør tale om regler og disciplin. Ingen ønsker rollen som "hende, der hele tiden skælder ud". Selvom vi er udrustet med forskellige grader af naturlig myndighed, er det et fælles projekt for en ledergruppe at aftale hvilke regler, der skal gælde, og dernæst at hjælpe hinanden, så de bliver overholdt.

Men inddrag gerne de større børn i processen. Regler, som de selv har været med til at lave, er de ofte mere motiverede for at overholde.

Ovenøj, hvordan I kan lave rammer og regler – evt. sammen med børnene – der skaber ørenlyd.

Konsekvens af brudte regler

I mange kristne miljøer går vi langt, for Jesus gik jo langt. Han lukkede ingen uden for døren eller sendte børn hjem. Men vi er jo ikke Jesus! Så hvor langt skal vi gå? Og hvad er konsekvensen, når en regel bliver brudt? Det er lederne nødt til at tale om.

– Rasmus! Du får en chance til, ellers må du flytte din stol!

– Rie, du vælger selv. Hold op med at snakke eller gå udenfor!

Som ledere skal vi vise, at vi håndhæver de regler, vi har lavet, for vi mener dem for fællesskabets skyld. Det nytter ikke, at de få ødelægger det for de mange.

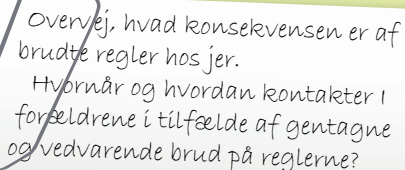
Men vi skal tale ordentligt til børnene og ikke nedgøre nogen, når vi drager konsekvensen af en brudt regel. Vær kærlig og fast og tag konsekvensen af den regel, I har lavet. Ved gentagne, vedvarende brud på reglerne er det også naturligt at tale med barnets forældre.

Det er også et spørgsmål om, *hvordan* vi skaber ro. For nogle ledere duer det at

pifte, for andre at hæve stemmen eller stå med hånden i vejret og vente på, at børnene gør det samme og er stille. Brug den måde, som passer bedst for jer. Men lad være med at undskylde: "Det er sent, og I har haft en lang dag!" Underforstået: "Det er OK, at I ikke hører efter."

Men selv om vi ikke kan gøre det helt ens i ledergruppen, og selv om børn er omstillingsparate, er det vigtigt, at vi som ledere, mener det samme og følger de regler, vi sammen har besluttet.

Overvej, hvad konsekvensen er af brudte regler hos jer.
Hvornår og hvordan kontakter I forældrene i tilfælde af gentagne og vedvarende brud på reglerne?

Praktiske råd til at skabe ørenlyd

Her er nogle praktiske råd, som kan hjælpe jer til få ørenlyd i klubben.

Tænk over, hvordan rummet, lokalet og udenomspladsen er. Har vi fx flere rum, så vi kunne dele børnene i hold? Hvis ja, hvilke muligheder giver det så? Hvordan står bordene og stolene? Er opstillingen oplagt, hvis de skal høre efter? Hvor mange voksne er vi, og hvordan fordeler vi

os? Er vi aktivt deltagende eller tilskuere? Skal børnene selv bestemme, hvem de vil sidde sammen med?

Det er vigtigt, at du som leder kan se og høre alle børnene. Det kan i sig selv skabe ørenlyd. For hvis børnene bliver set, talt til, vist interesse og hørt af de voksne, behøver de ikke tilråbe sig opmærksomhed. Derfor er det vigtigt, at de voksne signalerer tid, hygge og fritid – ikke skole. Her er vi sammen uden at få penge for det! Jo mere fokus på god kontakt, desto bedre samvær og ørenlyd i klubben!

At kende deltagerens behov kan også være med til at skabe ørenlyd. Hvis lederne kommer børnene i møde og kan afdække særlige behov – fx fysiske og psykiske handicaps – vil disse føle sig rummet. Nogle har måske brug for en ekstra snak om situationen på hjemmefronten eller om drilleriet i skolen.

Udfordringerne kan imidlertid være så store, at der er brug for mere end det, som det frivillige arbejde er gearret til. Der kan være situationer, hvor vi må give udfordringen videre til de professionelle.

Lederne kan i sig selv også være med til at skabe ørenlyd. Overvej fx, hvad det betyder, at lederne kommer i god tid, har overskud, er positive, viser glæde og tør bruge sig selv.

Frem for at bortvise et barn, som forstyrrer voldsomt meget, kan det være en god ide i første omgang at kontakte hjemmet og bede om, at barnet – for en periode – får følgeskab af en voksen, som er hos barnet i hele klub-tiden.

Hvilke af disse praktiske råd kan I bruge i jeres klub og hvordan?

Når formen og indholdet skaber ørenlyd

Allerbedst er det, når det indhold, vi formidler, og den måde, vi gør det på, i sig selv skaber ørenlyd. Overvej altså, *hvad* I serverer, og *hvordan* I serverer det. Her er nogle ideer – find selv på flere:

1. Skab forventning i programmet

Hvad skal vi lave næste gang? Sådan lyder spørgsmålet nogle gange, når vi siger farvel i klubben.

Svarer vi så kun med aktiviteten: *Vi skal på skattejagt!?* For vi kunne jo også svare: *Vi skal høre om Jesus, der går på vandet.* Altså: Lad os skabe forventninger, også i forhold til det bibelske indhold. Det samme gælder ordlyden i det trykte program.

Nævner vi ikke det fra Bibelen, vi skal høre om, men kun *skattejagten*, glemmer vi at bruge de muligheder, vi har.

Overvej, hvordan ordlyden i programmet kan skabe forventninger og ørenlyd.

2. Skab forventning ved inddragelse før klubtiden

Gør børnene aktive ved at involvere dem, før de kommer i klubben. Skriv fx en sms til børnene og lad dem medbringe papirfisk til Peters fiskefangst, engle til englekoret julenat eller lignende. Den slags kan skabe forventning og lydhørhed. For hvad er det lige, at vi skal bruge min fisk og mine engle til? Dette kan også gøre forældrene nysgerrige og lægger op til en snak i hjemmet – både før og efter klubben.

Overvej, hvordan I skaber forventninger ved, at børnene fx skal medbringe noget til klubben.

3. Hvor er lydhørheden størst?

I klubben skal vi have tid til at snakke, lege og røre os. Klub-tiden består af mange elementer. Men hvornår skal formidlingen af bibelstoffet ligge? Skal det være før eller efter kagen, legen eller aktiviteten? Hvornår er der størst lydhørhed? Lydhørhed er en af de kompetencer, som børnene får oparbejdet i vores form for klubarbejde. Men der skal kæmpes for den, og den skal fremelskes. Placér det vigtigste, hvor lydhørheden er størst.

Overvej, hvor det er mest passende, at forkyndelsen er placeret hos jer.

4. Indholdet skaber ørenlyd

Er Guds ord interessant i sig selv, eller er det noget, der bare skal overstås i klubberne? Hvis indholdet er nærværende, skaber det ørenlyd i sig selv. Bliver det serveret, så børnene kan se, at det er noget, der har med deres eget liv at gøre, bliver ordet interessant. Derfor er det vigtigt at kunne skabe en bro fra Bibelens budskab til børnenes hverdag. De skal kunne finde sig selv hjemme og vide, hvad de kan bruge Bibelens ord til.

Overvej betydningen af at gøre budskabet nærværende for børnene. Hvordan gør vi det?

5. Lederens kendskab til stoffet kan skabe lydhørhed

I lederens forberedelse er en stor del af børnenes lydhørhed gemt. Er du godt forberedt, har du målrettet dit budskab, tør du bruge dig selv, og kender du dit stof, så du tør løsrive dig fra dit manus, så skærpes lydhørheden. Ægthed, aktualisering og dit vidnesbyrd om, hvad Bibelen betyder for dig, vil fremme lydhørheden. Vi skal ikke være private og påtrængende; men vi skal være personlige og nærværende – fx gennem god øjenkontakt med børnene!

Overvej, hvordan I kan skabe ørenlyd gennem god forberedelse og øjenkontakt.

6. Formen skaber ørenlyd

Når alting bliver forudsigeligt, taber vi let koncentrationen og lukker ørerne. Derfor er det vigtigt, at vi udfordrer os selv som ledere og finder nye måder og metoder,

hvorpå vi kan formidle Guds ord, så vi kan tilgodese flere forskellige børns behov. Brug de forskellige sanser – se, høre, røre, gøre og lugte – samt forskellige undervisningsformer til at formidle budskabet. Stil nysgerrige spørgsmål og skab en god samtale.

Overvej, hvordan I kan skabe ørenlyd ved brug af flere forskellige formidlingsformer.

7. Aktivitet skaber ørenlyd

Mennesker har brug for at gøre noget, handle og udfordre sig selv. Derfor er aktiviteter vigtige i klubben. Mange ønsker at være aktive før, under og efter forkynnelsen, og der findes mange muligheder for at gøre børnene aktive. Kig på diverse hjemmesider og brug gode ledermateriale, der kan give jer ideer. Når børnene får lov at bruge sig selv og deres krop, er de mere lydhøre.

Overvej, hvordan I kan gøre børnene aktive, og hvordan det kan skærpe lydhørheden.

8. Tal dansk

Vær bevidst om, hvordan dine ord og sætninger forstås. Det er vigtigt, at der ikke skal en tolk med for at oversætte dine ord, når du serverer Bibelens indhold. Vi kan let gemme os bag kristne ord og floskler, der ikke forstås af børnene, hvis vi ikke er opmærksomme på det. Hvis børnene ikke forstår, hvad der bliver sagt, bliver de urolige. Så vi må tale et tydeligt og let forståeligt sprog, så alle forstår, hvad vi ønsker at formidle.

Overvej, hvordan I undgår indforstået, uforståeligt sprog.

9. Mulighed for respons skaber lydhørhed

Giv børnene ideer til, hvordan de kan respondere på det, de har hørt: Skriv en bøn på mobilen. Hvad undrede du dig over i dag? Hvorfor har du tegnet Jesus sådan? Når du som leder tager tid til børnenes respons, skaber du lydhørhed. Du viser dem, at de er vigtige, og at det, de mener eller giver udtryk for, har værdi. Skab et rum, hvor spørgsmål om tro og tvivl får plads. Børnenes respons kan også udfordre dig som leder, hvis du tør at give den plads og gøre brug af den.

Overvej, hvordan du giver plads for børnenes respons, og hvad du kan bruge den til.

10. Bøn – en vej til ørenlyd

Bøn skal være en del af din forberedelse. Vi mennesker kan så meget, vise så meget smart, finde på så mange ting; men er Guds ånd ikke til stede og skaber lydhørhed – helt ind i børnenes hjerter – når vi ingen steder. Derfor er det vigtigt, at du bruger tid på bøn og evt. får andre til at bede for børnene i din klub. Inddrag folk fra menigheden og giv dem information, så de kan bede for klubben – om ørenlyd, men mest om, at Gud må åbne børnenes ører, så de hører med hjerterne.

Overvej, om forbønnen har den plads i din klub, som du ønsker.

”Troen kommer altså af det, der høres, og det, der høres, kommer i kraft af Kristi ord.”
– Velsign os Gud, så vi giver plads for din skabelse af lydhørhed, i os ledere og i børnene. Amen.

Hjælpe midler til lederne

Danmark Folkekirkelige Søndagsskolars (DFS) grundmateriale med tekstvejledning, pædagogiske hjælpemidler, lege, aktiviteter mm.:
Legestue og Bibelfortælling (0-6 år)
Børnefrø 1, 2 og 3 (5 år til 3. klasse)
Juniorfrø 1, 2 og 3 (4.-6. klasse)
Sangbogen: *Syng med* inkl. cd’erne: *Grøn som en abe* og *Så er der fest*
Legekasse.dk – aktiviteter, kreativitet og løb.
Messy.church.dk – arrangement for børn og voksne.
Gospel-kids.dk – sang, dans og koreografi.
Lejr – og bibelcampingmaterialer.
Find flere ideer samt præsentation af ovennævnte på soendagsskoler.dk

Lissen Margård Bendix Jensen (født 1963) er uddannet lærer og har været ansat i DFS i forskellige stillinger siden 1990. Hun sidder i Kristent Pædagogisk Instituts repræsentantskab. Lissen er født på Fyn. Hun har boet i Århus og København og bor nu i Søften. Det frivillige kristne børnearbejde er – og har altid været – en stor del af hendes liv. Privat er hun gift med Bjarne.

Fotos: Maria Legarth, Sxc.hu, Puggaard.

Om Kristent Pædagogisk Institut

Denne pjece er udgivet af Kristent Pædagogisk Institut, som har til opgave at udruste og inspirere dem, der opdrager, underviser og forkynder. Målet er, at børn, unge og voksne får det bedste for tid og evighed.

KPI henvender sig især til forældre, lærere, pædagoger, teologer, studerende og medarbejdere i kristent børne- og ungdomsarbejde.

KPI er bl.a. kendt for *Katekismusprojektet*, *Åndsfrihedsprojektet* og *Projekt God Forkyndelse*.

Brug KPI

KPIs daglige leder siden 1999 er *Carsten Hjorth Pedersen*. Han er uddannet lærer, senere førstelektor i pædagogik og forfatter til adskillige bøger og artikler.

Carsten Hjorth Pedersen holder foredrag og giver undervisning i hele landet. Se de konkrete muligheder på www.kpi.dk og tag frimodigt kontakt.

Støt KPI!

Har du været glad for at læse denne pjece, kan det være, du har fået lyst til at følge og støtte KPIs arbejde. Det har vi meget brug for, for KPI har ingen offentlige midler i ryggen.

Du kan følge med i KPIs arbejde og tilbud ved at melde dig ind i vores støttekreds. Det koster 200 kr. om året. Du får fire årlige Nyhedsbreve med artikler og informationer. Du kan også give en fradragsberettiget gave til KPI, se www.kpi.dk.

Økonomi

Sådan fordeler KPIs indtægter sig: gaver (46 %), brugerbetaling (26 %), støttekredsbidrag (17 %), andet (11 %).

Kristent Pædagogisk Institut

Åbuen 28, 3400 Hillerød

Tlf. 48 24 24 62. Mobil 28 40 53 14

E-mail kpi@kpi.dk • www.kpi.dk

KPI - *pædagogik med værdi*